У пошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 99. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 3-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1970 No. 99. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 2 червня 1970

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН РОЗМОВЛЯВ ЗІ СТУДЕНТАМИ - демонстрантами тому, бо хотів навчити їх трохи про ті завдання, які стоять перед ними тепер і в майбутньому. Так цю справу вияснив пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер, промовляючи на закінченні шкільного року в коледжі в Ню Конкорд, Огайо. Зіґлер казав: „В основному Ніксон говорив зі студентами на тему історії, про різні країни світу і про важливість пізнати народи тих держав, щоб зрозуміти світ". Ніксон казав студентам, що був час в тридцятих роках, коли він уважав Чемберлена за мудрого, а Черчилла за дурного, але потім побачив, що в дійсності було протилежно: Черчилл виявився мудрим, а Чемберлен — дурним.

В НЮ ЙОРКУ ПОЛІЦІЯ ВИЯВИЛА таємний склад героїни й зброї, заарештувавши при цьому 11 осіб, 7-ох чоловіків і 4 жінок. Ця облава поліції відбулася при акомпаніяменті пострілів тих, що їх пізніше заарештовано і поліцистів. Облога цього дому відбулася при допомозі 15-ох поліцистів, які стріляли аж тоді, коли до них продавці наркотиків почали перші стріляти. Поліція сконфіскувала героїну, вартости одного мільйона долярів та забрала одну рушницю з телескопом, 8 револьверів, три автоматичні пістолі та багато амуніції. Одна жінка пробувала втікати вікном і забилася, інша зламала собі ногу.

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що велика більшість студентів уважає себе за „ліберальних". Опитування переводила аґенція публічної опінії д-ра Ґеллупа в Принстоні, Н. Дж. Опитувано 1,114 студентів в 55-ох коледжах. 61 відсоток опитуваних студентів заявив, що він уважає себе за лібералів і тільки 26 відсотків назвали себе консерватистами. Подібні опитування між дорослими дали такі висліди: 34 відсотки лібералів і 52 відсотки консерватистів. Між студентами 13 відсотків не дали жадної відповіді, а між старшими — 14. Не було більших різниць між студентами в публічних, приватних і релігійних коледжах.

КАСТРО ГАНЬБИТЬ РОБІТНИКІВ за брак дисципліни. Він промовляв недалеко Баяна в Східній провінції впродовж 75-ох хвилин, і його промову передавали через телевізійні стації по цілій країні. Він тсердив, що це винні люди, робітники, а не технологічні фактори в тому, що кубинська економіка відстає. Кастро заповів, що уряд організуватиме окремі робітничі бриґади, щоб збільшити продукцію рижу, городовини й овочів. В недавніх промовах Кастро хвалив кубинських робітників за працю при збиранні цукрової трощі і ганив урядовців за злу організацію праці.

НАУКОВЦІ ПОГОДЖУЮТЬСЯ В ТОМУ, що перемога над пістряком ще не близька. У Гюзтоні, Тексас, 7,000 науковців із 70-ох держав 9 днів нараджувалися над способами поборювати недугу пістряка і прийшли до висновку, що ще немає ліку проти цієї недуги, яка більше як 100 родами атакує кожного 4-го американця, і яка спричиняє одну шосту причину всіх випадків смерти в цій країні. Вчасне виявлення цієї недуги дає можливість вилікувати цю жахливу недугу.

У СВІТІ

ШВЕДСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ОЛЬОФ ПАЛЬМ ПРИЗНАВ перед своїм від'їздом до Америки, що він може стрінутися в Америці з ворожими демонстраціями і поважними закидами з приводу шведської політики „активної невтральности": сам той шведський прем'єр маршував був у поході демонстрантів проти В'єтнамської війни, за його уряду Швеція стала ідеальним прибіжищем для американських дезертирів, обмінялась амбасадорами з Північним В'єтнамом і дала фінансову допомогу Північному В'єтнамові. Але Ольоф Пальм різко засудив демонстрації проти американського амбасадора Джералда Голленда. В ЗСА він відвідає державного секретаря Вілліяма Роджерса, але також опозиційних лідерів.

ГОЛОВОЮ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ СТАВ італійський економіст, в останньому часі італійський міністер пошти й телекомунікації, 42-річний Франко Марія Мафіятті. Коментатори не ворожать йому легкого завдання, бо він не має того персонального авторитету, що його мав перший генеральний секретар тієї найбільшої економічної організації, німецький економіст д-р Вальтер Гальштайн, ані тої дипломатичної зручности, якою відзначався наступник Гальштайна, бельгійський економіст Жан Рей.

ВЧИТЕЛІ ІТАЛІЙСЬКИХ СЕРЕДНІХ ШКІЛ ЗАПОВІЛИ страйк задля підтримання своїх вимог про підвишку платень. Італійське громадянство обурене і поважні італійські газети назвали цю страйкову погрозу шантажем. Італійці вважають, що робітничі спілки, в даному випадку спілка вчителів, мусять рахуватися з інтересами громадян — в цьому випадку той страйк перешкодив би останнім перед кінцем шкільного року іспитам учнів. Міністерство освіти заповіло, що у випадку страйку вчителів — усі учні, які ставали б до іспиту, автоматично дістануть добру ноту.

У КАМБОДЖІ ЗНАЙДЕНО в засекречених комуністичних сховищах і бункрах стільки документів, що десятки людей, американців і південних в'єтнамців, розшифровують і студіюють їх у Сайґоні. У тих документах були накреслені докладні пляни комуністів. Від часу збройної інтервенції Америки згинуло в Камбоджі 11.305 комуністичних вояків, 236 американських і 5.724 південно - в'єтнамських. В минулу суботу знайдено знову засекречене сховище з 44 совєтськими 122 мм ракетами.

У МАДРИДІ ВІДБУЛАСЯ військова парада з участю 15.000 війська і 3.000 танків та панцерних возів, з нагоди роковин перемоги угромадянській війні у березні 1939 р. Дефіляду приймав 77-літній голова еспанської держави, генераліссімус Франсіско Франко. Біля нього стояв призначений на наступника Франка, як монарх, князь Хуан Карльос, внук останнього еспанського короля Альфонса XIII. Парада тривала півтори години.

ДО ЮҐОСЛАВІЇ ПРИЇХАЛА княжна Марґарита з своїм чоловіком, лордом Сновденом з одновижневими відвідинами. Це перші відвідини члена британської королівської родини в будь - якій комуністичній країні. Княжна Марґарита, 39-річна молодша сестра королеви Єлисавети II, їздитиме по Юґославії, відвідає сталеварню і театр та буде гостем президента Тіта на острові Бріоні.

Сенаторка Смит перестерігає войовничих студентів і їхніх столичних критиків

Вашинґтон. — Сенаторка республіканка Марґарет Чейс Смит із Мейну говорила про „національну недугу", яка тепер панує в ЗСА. Вона перестерігала тих войовничих студентів, які нищать шкільне добро та за допомогою насильства протестують проти війни у В'єтнамі й Камбоджі. Виступаючи проти лівих студентів, вона пригадала, що рівно 20 років тому, 1-го червня 1950 року, вона виступила була проти правого сенатора Джозера МекКарті, і тепер повторила деякі місця з тодішньої промови. Вона сказала, що промовляє тому, що уважає великою небезпекою від радикальної лівиці, яка закликає до заворушень і здійснює заворушення та незаконні виступи. Та сенаторка Смит заявляє, що небезпека загрожує і від тієї реакції, з якою зустрічають дії лівиці. Сенаторка сказала: „Ми терпіли на національну недугу тоді, і ми з неї вилікувалися, ми нездужаємо на неї тепер, і я молюся, щоб ми і з неї вилікувалися". 72-річна сенаторка гостро виступила проти лівих студентів, але їй не подобається і та реакція, з якою ставиться дехто з Уряду до лівих студентів. Вона відмовилася назвати прізвища тих, кого вона має на думці, але додала, що, може, зробить це пізніше. Сенаторка Смит критикувала телевізійні передачі та те все, що діється в університетських кемпусах. Та вона додала, що не може гордитися тим способом, яким з боку Уряду критикується телевізійні стації та виступи студентів.

Перуанський уряд оцінює число вбитих під час землетрусу на 30,000

Ліма. — Досі не знати точно, скільки осіб згинуло в Перуанській Республіці під час землетрусу, що навістив був ту країну в неділю по полудні. Перуанський уряд здогадується, що число жертв в людях дійде до 30,000. З літаків і гелікоптерів оглядали міста, що їх знищив землетрус, і ствердили, що десятки міст і сіл зникли з лиця землі. Гірські долини, в яких лежать міста і села, перемінилися на ріки. Землетрус понищив греблі, і вода позаливала села й міста. В понеділок оцінювали число жертв на 200, але тепер виявляється, що це не вірне число. Представники чужих держав заявляють, що перуанський уряд, мабуть, зовсім не перебільшує, подаючи число вбитих на 30,000. Перуанський президент генерал Хуан Веляско Альварадо зробив оцінку жертв на основі числа населення, яке живе в районі землетрусу. Аматорські радіові репортери подають числа жертв з окремих місцевостей. Найбільше потерпіли місцевості Чімботе, Гуармей, Гуахо, Карас, Гуарас. В столиці Лімі згинуло тільки 5 осіб, і то 4 особи внаслідок серцевої атаки. Чужі країни обіцяють допомогу, в першу чергу літаками, щоб можна було допомогти місцевостям, що зовсім недоступні для інших комунікацій, бо знищені шляхи, мости й залізничні рейки та стації. Державний Департамент у Вашинґтоні наказав, щоб літаки з американської бази в зоні Панамського Каналу негайно відлетіли до Перу і за яких 10 годин вони були вже на місці катастрофи. Американські літаки мають влаштування для парашутів, і з них можуть лікарі осідати в місцях, де конечна лікарська допомога. Досі найбільше людських жертв спричинив був землетрус в провінції Шенсі в Китаї в 1556 році, де згинули 800,000 осіб.

Важко спинити інфляцію не тільки в ЗСА, але і в світі

Ню Йорк. — Уряд цієї країни старається всіми засобами поборювати інфляцію, яка спричиняє шкоду цій країні, обезцінюючи вартість доляра та збільшуючи ціни на товари. Уряд робить це за допомогою монетарних і фіскальних обмежень, та покищо цей бій ще не виграний, бо ціни на товари не зменшуються, хоч темп їхнього збільшення сповільнюється. Щоденник „Ню Йорк Таймс" дістав вістку від своїх репортерів, що інфляція докучає економікам і в більшості країн Европи, в державах Латинської Америки та в Японії. Те саме в Британії, де ціни дещо збеншилися в останніх місяцях, але брак замороження зарібтків може спричинити раптовий зріст цін. В ЗСА інфляція стала поважною проблемою. Минулого року індекс цін збільшився був на 6 відсотків, а цього року в перших чотирьох місяцях збільшення цін становить вже 2.7 відсотка. Коли так далі піде, то індекс цін в цьому році становитиме збільшення на 8.5 відсотка. Подібну тенденцію знаходимо і в державах Західньої Европи.

Помер Микола Абрамчик — президент екзильного уряду Білоруської Народної Республіки

Париж. — В п'ятницю 29 травня ц.р. тут помер на 67-ому році життя видатний білоруський громадський і політичний діяч, президент екзильного уряду Білоруської Народної Республіки Микола Абрамчик. Покійний, народжений 6 серпня 1903 року в Січавічах, Вілейського повіту, вищу освіту закінчив дипломом інженера в Українській Господарській Академії в Подєбрадах, ЧСР, і з початком 1930-их років переїхав до Франції, де був організатором Спілки Білоруських Робітників і редактором білоруських часописів. Після смерти президента екзильного уряду Білоруської Народної Республіки Василя Захарки, інж. М. Абрамчик очолив Раду БНР на еміґрації. На цьому становищі проявив велику політичну активність, часто відвідував білоруські осередки в Европі й Америці й багато часу присвячував боротьбі з комунізмом. Був одним з організаторів і в 1954-1968 роках головою Паризького Бльоку Народів Сов. Союзу. Покійний осиротив дружину Ніну та сина Ольґерда. На похорони, що відбуваються в Парижі, виїхали репрезентанти білоруських установ й організацій у ЗСА проф. Ян Запруднік і проф. Антон Адамович. Коротку вістку про смерть президента Ради БНР Миколи Абрамчика подав „Ню Йорк Таймс" з 1 червня ц.р.

Совєти вислали в космос „Союз 9"

Москва. — Совєтська радіостанція перервала в понеділок 1 червня пізнім вечером (у Східній Европі був уже вівторок 2 червня) радіопередачу, щоб повідомити, що пів години тому успішно вистрілено о год. 10 вечером космічний корабель „Союз 9" з двома астронавтами. Пілотом є полк. Адріян Ніколаєв, який уже в серпні 1962 року летів у штучному сателіті „Восток 3". Ніколаєв дістав був додатковий розголос, коли одружився з одинокою дотепер жінкою - астронавткою, Валентиною Терешковою. Оприлюднено записане раніше на стрічку інтерв'ю Ніколаєва, в якому він підкреслював суто науковий дослідний характер лету „Союзу 9". Західні коментатори припускають у своїх найперших заввагах, що місія Ніколаєва належить до серії летів, націлених на створення Совєтами постійної рухомої космічної станиці, яка оберталася б довкола Землі, з людською залогою, яка могла б перебути в космосі найменше два-три тижні. Це був перший випадок, що штучного сателіта випущено нічною порою. У якій висоті летить „Союз 9" і в якій віддалі від Землі — нічого не сказано. Другим членом залоги є інж. Віталій Шестяков.

4 члени Академії Наук СССР запротестували проти арештування Мєдвєдєва

Москва. — Чотири видатні совєтські науковці, члени Академії Наук, спільно запротестували проти арештування наприкінці минулого тижня в атомовому дослідному центрі в Обнінську, за 60 миль на південний захід від Москви, визначного фізика, Жореса Медвєдєва за його ліберальні погляди. Медвєдєва перевезли до психіятричної кліники в Калузі та вислали туди психіятрів з Москви, щоб перевірили, чи він нормальний. Жорес Медвєдєв був автором книжки „Ріст і упадок Т. Д. Лисенка", в якій критикував підхід до проблем ґенетики за часів Сталіна, та підписав був разом з другим видатним фізиком, Андреєм Д. Захаровим, меморіял до Політбюра з рекомендацією, щоб дозволили на більшу свободу в обміні думками та у зв'язках совєтських науковців із закордонним науковим світом. Тепер проти арештування Медвєдєва запротестували Андрей Д. Захаров, Петро Л. Капіца, Владимір А. Енґельгардт і Борис Л. Аставров. Приєдналися до них також недавній редактор журналу „Новий Мір", письменник Александер Т. Твардовський і брат арештованого фізика, історик Рой Медвєдєв. Проф. Захаров і три інші видатні совєтські науковці запротестували також проти ув'язнення емеритованого генерала Петра Г. Григоренка, якого арештували були рік тому в Ташкенті, куди він виїхав був, щоб виступити в обороні татар. Григоренка також запроторили до дому для божевільних. У Совєтах всі знають, що коли якогось політичного арештованого засилають до дому для божевільних, то не мають проти нього ніякого доказу на будь-яку його провину і тому не хочуть вести прилюдного судового процесу.

УКРАЇНСЬКОЮ ЛІТУРГІЄЮ В КАТЕДРІ СВ. ПАТРИКА В НЮ ЙОРКУ ЗАПОЧАТКУЮТЬ ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

Ню Йорк (М. Ш.) — На засіданні Комітету Тижня Поневолених Народів в дні 18-го травня 1970 р., яке відбулося тут в готелі Комодор під керівництвом голови цього ж Комітету судді Меттю И. Троя, рішено запросити Преосвященного Иосифа Шмондюка, Єпископа Стемфордської Дієцезії, відправити українську Службу Божу в катедрі св. Патрика в намірені всіх поневолених народів в дні 12-го липня ц. р. До служби Божої співатиме вімий церковний хор церкви св. Івана Хрестителя з Ньюарку під дириґентурою п. М. Довбоша, а проповідь виголосить відомий католицький проповідник о. Реймонд И. Де Єгер, був. політичний в'язень в комуністичнім Китаю. Члени Комітету вже переговорили з зарядом катедри і устійнили дату відправи.

Крім ПАБНА з Організаціями Українського Визвольного Фронту, Ветеранів та інших, до Комітету ТПН в Ню Йорку цього року приступили Американці за Визволення Поневолених Народів, Конференція Американців Центрального й Східньо-Европейського Походження та Об'єднаний Українсько-американський Комітет Метрополії Ню Йорку, головою якого під сучасну пору є адв. Роман Гуглевич, якого на засіданні вибрано місто-головою КТПН. КАСИД приступив до співпраці не формально, пообіцявши практичну допомогу.

Після Богослуження в Катедрі св. Патрика, учасники перейдуть до Центрального Парку, де на площі Беншел відбудеться маніфестація з відповідною політичною і мистецькою програмою. В неділю, 18 липня, на закінчення ТПН відбудеться протестаційне віче під статуєю Свободи, на якому виступлять провідні американські діячі і представники поневолених народів.

В Джерзі Сиги відзначать золотий ювілей о. Зиновія Бачинського

Впр. о. Зиновій Бачинський

Джерзі Сиги. — Українська громада цього й сусідніх міст готується вшанувати сотрудника української католицької церкви св. апп. Петра і Павла всч. о. Зиновія Бачинського, з нагоди його Золотого Ювілею — 50-ліття служіння Богові й Україні. Отець Зиновій Віктор Бачинський, священик-патріот, активний також у громадській праці, втішається великою популярністю як серед вірних його церкви, так і серед усієї української громади. Він походить із священичої родини, народився в 1894 р. в селі Володимирівці, Стийського повіту, в Західній Україні. Закінчив Львівську гімназію і студіював у Духовній Академії у Львові. Одружився в 1920 р. з Ольгою Ковалевською, а незабаром його висвятив Великий Митрополит Андрей Шептицький. Після душпастирювання в кількох селах Бережанського деканату, де отець-Ювілят провадив теж видатну громадсько - освідомну працю, дня 19 липня 1944 р. о. З. Бачинський з родиною виїхав — на основі особистого дозволу Митрополита Андрея до Словаччини, де єпископ сл. п. Павло Ґойдич, ЧСВВ, призначив його завідателем в Нижнім Шебеші на Пряшівщині. Через большевицький наступ був змушений мандрувати далі на Захід, до Німеччини. Пізньої осени 1944 р. о. Зиновій Бачинський після різних заходів дістав дозвіл від римо-кат. архиєп. відправляти українські католицькі Богослуження в Бамберґу для українських робітників. На ті Богослуження, з потішальними й патріотичними проповідями, приходили й українці православного віровизнання, набиратись сили духа та віри в порятунок у ті важкі часи початків другої політичної еміґрації. Згодом о. З. Бачинський виконував обов'язки катехита в таборових українських школах: у Форгаймі, Ерлянґені та Мюнхені. У 1950 р. прибув з родиною до ЗСА, був призначений на сотрудника при церкві св. Петра й Павла в Джерзі Сиги, Н. Дж., де з притаманною йому ревністю душпастирює вже 20 років. Відзначення Золотого Ювілею душпастирювання Отця Зиновія Віктора Бачинського відбудеться у неділю 7 червня, о 5-ій г. по полудні в Народному Домі в Джерзі Сиги, заходами Громадського Комітету.

„Дойче Пресс" про стихійну катастрофу в Україні, на Угорщині й Румунії

Чикаґо. — Аґенція „Дойче Пресс" повідомила через свого кореспондента в Букарешті в дні 24 травня, що після великих дощів та розливу рік на Сході Европи катастрофічна повінь наробила величезної шкоди країнам в районі Карпат. Особливе нещастя навістило західні області України та гористий район Угорщини. У повідомленні, надрукованому в німецькомовній газеті „Абендпост" в Чикаґо, з 25 травня, сказано, що за повідомленням радіо в Будапешті „південносхідня частина Угорщини на румунському прикордонні зазнала катастрофи, що її можна порівняти з розливом рік у 1888 році. Із західнього й північного районів урожайної України також надійшли повідомлення про руйнуючу повінь". Найвищого рівня досягла вода в Дністрі, від 3 до 5 метрів вище нормального рівня. Німецький Червоний хрест допомагає різними

Внаслідок зливних дощів минулими тижнями виникли великі повені в Україні, як також на північно-східніх землях Румунії й Угорщини. На фото: угорські селяни в Ценґері тікають з коровами із залитого водами села.

ліками Румунії. За вістками з Києва, в самому кінці травня рівень води в Дніпрі все ще був на 2 метри вище від звичайного. Найбільше внаслідок повені потерпіли області Зах. України, де затоплені або змиті багато посівів, зруйновані й важко пошкоджені тисячі хат і будинків, перерване сполучення між окремими районами.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПЛЯНУЮТЬ ВІДЗНАЧИТИ ВОСЕНИ 40-ЛІТТЯ ПУБЛІКУВАННЯ ТИЖНЕВИКА „НОВИЙ ШЛЯХ"

Вінніпеґ. — Тижневик „Новий Шлях", що його видає Видавнича Спілка під такою ж назвою у Вінніпезі, восени цього року відзначить 40-ліття свого існування. Газету заснували в Едмонтоні 30 жовтня 1930 року ред. Мих. Погорецький та власник друкарні І. Солянич. З нагоди наступаючого 40-ліття, Президія і Крайова Екзекутива Українського Національного Об'єднання, УНО, в Канаді,за підписом голови д-ра М. Мицика і секретаря мґр. Є. Мастикаша, звернулася на сторінках газети з 30-го травня із закликом до філій УНО та братніх організацій УСГ, ОУК і МУНО гідно відзначити цей ювілей. Головні святкування відбудуться від 1-го вересня до 30 грудня 170 р. в Канаді.

І. СВІТ ДОПОВІДАТИМЕ ПРО ОТЦЯ АГАПІЯ ГОНЧАРЕНКА

Ню Йорк. — Редактор Іван Світ виголосить з рамени Комісії УВАН для вивчення історії української еміґрації в Америці, доповідь в УВАН 6-го червня, о 7-ій год. вечора, на тему „До біографії о. Агапія Гончаренка". Дня 7-го червня, в неділю, там же відбудеться доповідь проф. Юрія Бойка з УВУ на тему „Поезія М. Вінграновського", поета з УССР. Доповідь розпочнеться о 5-ій г. вечора.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Духовий зміст нації

У четвер минулого тижня, 28 травня, президент Ніксон, бувши приявним на виступі найславетнішого сучасного євангелицького проповідника Біллі Ґреґема в Ноксвіллі в Теннесі, виголосив вступну промову, в якій підкреслив значення тих духових вартостей, що їх можна осягнути через релігію, через віру в Бога. Ніксон признав, що „є в Америці речі, які не є добрими", і що „не все тут таке, як його хотілось би мати". Уряд, — сказав він, — має змогу направити різні лиха: добитися миру, очистити повітря і воду, зрівняти в правах раси. А втім, одного він не всилі дати нації: того духового змісту, що є найголовніший і що його можуть дати тільки такі одиниці, як Біллі Ґреґем...

Ця промова американського Президента знаменна для парадоксів сучасної Америки. Поруч із жалюгідним зростом злочинности, розпаношення анархістичних і нігілістичних елементів, безвідповідальних заколотів і демагогічної протиурядової кампанії — небувалий дотепер масовий продаж американських прапорів і прапорців, зворот в сторону релігії, здорова реакція проти надмірного лібералізму. Біллі Ґреґем — це своєрідний феномен. Але ввесь його проповідницький хист не мав би того успіху, коли б не було податливого психологічного ґрунту. На тому зібранні в Ноксвіллі було — за підрахунком поліції — 88.000 осіб. Його кожночасні виступи в найбільшому в Ню Йорку Медісон Сквер Ґардені стягають кожного разу по 20.000 слухачів. „Одне можу вам сьогодні сказати: Америка не була б тим, чим є нині, наймогутнішою державою світу, коли б не була країною, яка зробила поступ з Богом", — заявив Ричард Ніксон. Він сказав повну правду. Бо нарід без віри у вищі вартості не має шансів на розвиток. Сталін глумливо говорив про римського Папу: „А скільки він має дивізій?" Але християнізм зберігся без дивізій близько 2.000 років. Ленін і його послідовники намагаються піднести комунізм до ступня релігії. Але апотеозування матеріялізму є власне заперечуванням духових вартостей. Духової пустки в комуністичних країнах не можуть виповнити ані пропаґанда, ані військово - поліційна машина. Та духова пустка є власне найбільшою запорукою упадку режиму, який вважає релігію за опіюм для народу.

Сумна комедія

ЦК КПСС продовжує застосовувати випробувану большевиками методу так зв. „накачки": як тільки закінчиться одна ударна кампанія, починається друга, щоб постійно тримати людей в напрузі. Щойно відгриміли в квітні фанфари пропаґанди з нагоди століття народження Леніна, а вже совєтська преса розпочала новий психологічний наступ на своїх громадян. Цього разу приціл на вибори до Верховного Совєту СССР, що відбудуться ще не скоро, але для їх підготови вже змобілізовано сотні тисяч лекторів і пропаґандистів, витрачається бочки чорнила на „реєстрацію кандидатів". Совєтським Союзом управляє ЦК КПСС на чолі з генеральним секретарем Політбюра, а Верховний Совєт і Совєт Національностей є лише підмінками парляментаризму чи демократичного способу правління: вони покликані затверджувати постанови ЦК КПСС та пильнувати, щоб їх було здійснювано.

У сумній комедії так званих „всенародних виборів" цього року не обійшлося без політичного анекдоту. Майже в усіх виборчих районах і округах партійці висувають на власну руку як першого кандидата до Верховного Совєту не когось, а випробуваного сталінця - ленінця Брежнєва. Його кандидатуру висунули і в Донецькій виборчій окрузі, і в Новоград - Волинській окрузі в Україні, в десятьох інших виборчих округах Російської СФСР і інших „республік". Але за законом Верховного Совєту кожний кандидат має право бальотуватися лише в одній виборчій окрузі. Щоб якось вийти із такої ситуації, ЦК КПСС опублікував у всій совєтській пресі „Відкритого листа" з 6 травня, в якому 25 членів ЦК КПСС повідомили, що вони „можуть бальотуватися тільки в одній виборчій окрузі". Так, Брежнєв буде бальотуватись в Бауманській виборчій окрузі Москви, Підгорний — в Ленінградській окрузі тощо. Автори листа пишуть, що „ЦК КПСС рекомендував нам бальотуватись по наступних округах"... Таким чином, ЦК КПСС сам себе рекомендує і сам себе обирає.

Валерій Остапенко

ГЕРОЇ І ЗРАДНИКИ

Справжніх героїв буває мало, хібащо два - три на батальйон. Але якщо батальйон у загальній своїй масі здібний під вогнем противника йти вперед, то це батальйон не боягузів, а сміливих людей.

Ось таких батальйонів у складі американських збройних сил у В'єтнамі кількасот. Це переважно молодь з Дакоти, Невади, Колорадо, Тексасу, Нової Англії, Флориди — з усіх кінців просторої Америки. Це діти міських робітників, фармерів, службовців, політичних та громадських діячів — представники всіх суспільних верств. Це — частина американського народу на війні, його ліпша частина. Бож на війну завжди йде все ліпше. Та й що може бути на світі ліпше, як служити своїй батьківщині.

І служать американські хлопці у В'єтнамі своїй батьківщині добре. Вони там позбавлені всіх вигід, які мали у себе вдома, і постійно наражають себе на небезпеку бути тяжко пораненим або забитим. Тому в загальній масі це героїчна молодь.

А от їхні однолітки в Америці, ті що демонструють і бунтують проти в'єтнамської війни, не тільки боягузи, а ще й потенціяльні зрадники своєї батьківщини.

Хтось може не любити свого Президента, не шанувати свій національний прапор, але ненавидіти їх може тільки ворог. Можна не погоджуватися з діями Уряду, критикувати, протестувати, домагатися змін, але свідомо шкодити йому — це вже ворожі дії. І тільки люди, керовані ворожим інстинктом або ворожою рукою, здібні підривати моральні, економічні та конституційні основи своєї держави, та ще й тоді, коли ця держава перебуває в стані війни.

Найбільш шкідливим є те, що всі ці зрадницькі виступи окремих груп чомусь пов'язують з життям цілої країни, з усім народом і називають — „кризою американського суспільства". Тоді як в дійсності ніякої такої кризи нема: американське суспільство в загальному лишається здоровим, діловим, патріотичним. Лише з нього виділилася певна категорія людей, названих Президентом — „бомами", що означає — покидьки суспільства. Але це не побутовий, як колись, а інтелектуальний маразм. Це один з новотворів сучасної патологічної доби, названий „пацифізмом".

Його предстовляє, в основному, студіююча молодь, керована своїми ж професорами, часто політичними та громадськими діячами, буває що й духовниками. Їхня „офіційна доктрина" полягає в зміні існуючого ладу. Їхні методи породжені безладдям і розпустою. Їхня тактика — моральний та фізичний терор. Постава, слова і дії людей розраховані на сьогоднішній день та інтелект вуличної юрби.

Усі теперішні студентські заворушення є с п р ямовані проти війни у В'єтнамі. Але, якщо не зраджує нас пам'ять, т. зв. „криза американського суспільства" почалася ще перед тим, як почалася в'єтнамська війна. І даремні сподівання, що закінчення війни приведе до „миру" на вулицях американських міст. Крім того, де ті ґарантії, що льокальна ліквідація в'єтнамської війни втихомирить аґресора. Одне тут ясно: власне завдяки активній політиці і стратеґії американському народові не доводиться виносити на собі тягару — замість одного десятьох „в'єтнамів".

Усяка війна — зло. Це добре розуміє ввесь американський народ, він сам тяжко переживає всі її жертви. Тому жалісні залицяння пацифістів до тих, що воюють у В'єтнамі, не мають ефекту. Психологи дослідили, що для сучасних американських пацифістів в'єтнамська війна фактично є побажаною, вони використовують її як головний арґумент у своїх диких, аморальних виступах. Ті ж психологи стверджують, що відмова пацифістів іти на війну пояснюються не ідейними чи гуманними міркуваннями, а — страхом.

Представники студентських „демократичних" організацій та комітетів не хочуть зрозуміти, що війна — справа не комітетська, а державна, і що державними справами займаються не мітинґові оратори, а люди спеціяльно для того призначені, вишколені, виховані, можна сказати, для того народжені. Деякі ж молоді люди, переважно з студентського середовища, уявивши себе „народними вибранцями", не дбають за науку, фактично перестали бути студентами і тим позбавили самі себе права у майбутньому брати участь в керуванні державним життям. Для них так і залишаться незбагненними істини, на яких будується державна політика. Вони не знатимуть, що у вищих дипломатичних та військових школах навчають, що війну ведуть не для того, щоб убивати, а для того, щоб перемогти, і що ближчою метою війни є перемога, кінцевою — мир. Цим недоукам, зате завершеним пацифістам, годі зрозуміти, що нападають тільки на слабих, на сильних — ніколи, і що треба вчасно показати свою силу, щоб уникнути її застосування. Це й становить елемент справедливости в політиці і стратеґії.

Однак, знаходяться люди, які обвинувачують американський Уряд у тому, що він, мовляв, веде у В'єтнамі „несправедливу" вірну. Відомо, що війни бувають справедливі й несправедливі. Тільки ж до якої саме категорії відноситься дана війна — загального правила, загального мірила не існує. У кожному випадку треба вживати особливої мірки, і в кожному випадку оцінка може бути тільки суб'єктивною. Для тих, що люблять свою державу і націю, єдиним критерієм судження про ступінь справедливости даної війни буде ступінь вигоди її для держави і нації. Пацифісти цього не розуміють, бо їм чуже почуття патріотизму.

Пропонована нам нова „демократія", що вибрала полем для своєї діяльности вулицю і вуличну юрбу, вбачає усе зло війни в існуванні збройних сил, і вимагає негайно вивести з В'єтнаму всі американські війська. Слідуючи цьому вбогому мисленню „вуличної демократії", треба знищити лікарів та ліки, щоб позбутися хвороб, розпустити пожежні команди, щоб не було пожеж, позмімати на дорогах світлофори та дорожні знаки, щоб запобігти автомобільним катастрофам...

Якщо ми хочемо охоронити країну від патологічного явища, названого війною, не слід отруювати її пацифістичними, зрадницькими ідеями, навпаки треба скріплювати її відповідним режимом. Це підсилить спротив державного організму пацифістичній утопії зсередини, а марксистській іззовні. Такої зовнішньої та внутрішньої політики дотримується американський Уряд на чолі з Президентом.

Шкода тільки, що так багато уваги приділяють різним зрадницьким демонстраціям та заворушенням. Тоді як всенародної, постійної уваги потребують хлопці у В'єтнамі. Власне їм, отим героям, треба присвячувати перші сторінки часописів, промови на громадських зборах, проповіді у церквах.

Про героїв і зрадників усіх часів і народів написано багато. Але завжди й скрізь кожний з них дістає одну оцінку: героям — слава, зрадникам — ганьба!

В. Боровський

РОБЛЕННЯ БОЖКА

(В століття з дня народження В. Леніна)

22-го квітня совєтська російська імперія відзначала століття з дня народження В. Леніна. Про особу творця цієї колоніяльної імперії можна почути тепер протилежні опінії. Комісія прав людини при Об'єднаних Націях, завдяки заходам кремлівських володарів, прийняла ухвалу, оголошуючи „важливий практичний і теоретичний вклад Леніна, визначного гуманіста, у розвиток і реалізацію економічних, соціяльних та к у л ьтурних прав". Голосувало за цю резолюцію 48 осіб, 7 було проти, 122 стрималося, а 47 осіб були відсутні

Синод Зарубіжної Російської Православної Церкви 22 січня ц. р. проголосив анатему на В. Леніна.

Секретаріят СКВУ видав заяву, в якій між іншим пишеться: „Ленін був людиною, „яка безоглядно топтала ідеї гуманізму та справедливости в ім'я встановлення російської терористичної диктатури в усьому світі, прикриваючись гаслами боротьби за права трудящих, за диктатуру пролетаріяту. Секретаріят СКВУ протестує проти цього рішення ЮНЕСКО та Комісії прав людини ОН".

Протестантський консервативний журнал „Християнство Сьогодні", що виходить у Вашинґтоні, в своєму виданні з 8-го травня про В. Леніна пише:

„22-го квітня 1970 р. Об'єднані Нації відзначали пам'ять В. І. Леніна, святого патрона комунізму. Чому ця пошана має віддаватися тільки Ленінові, а й не іншим героям, таким, як Джордж Вашинґтон, або Вінстон Черчилл? На це не дається ніякого вияснення. Чи це не є познакою старости ОН та їх нездібности виконувати ті функції, для яких вони були покликані? Як видно, ОН готові стати організацією, геній якої буде в тому, щоб відзначати дні народження дивних характерів. Чи не мала б ОН подумати над тим, чи не включити в свій патеон Адольфа Гітлера, Беніто Муссоліні, і зробити й їм те, що вони зробили для Леніна?"

Кумедним, якщо не застрашаючим, є тут дивне твердження, що Ленін є найбільшою людиною, яка будь - коли жила, як дехто про нього думає. При цій оцінці Ісус мав би бути дуже незначною особою. Тут всякий мусить погодитися, що Христос і Ленін цілком протилежні особистості. Однак, треба сказати: тому, що Ленін жив, мільйони мусіли вмерти, але тому що Ісус Христос умер, мільйони живуть.

На закінчення хочемо навести думку, яку висловив недавній утікач із Совєтського Союзу А. Кузнєцов-Анатоль, коли його спитали, що він думає про надзвичайний галас з приводу 100-ліття з дня народження В. Леніна? На це він відповів:

„Для совєтської диктатури надзвичайно важливо постійно тримати маси у стані збудженого покоління. За часів Сталіна все було просто: був бог у Кремлі, йому поклонялися. Після смерти Сталіна відбулися гарячкові спроби знайти інший об'єкт, і після галасливої, але невдалої спроби культу Хрущова, була знайдена оця форма ювілеїв... Знайдено нарешті „бога", і ім'ям Леніна, зображеннями Леніна переповнене все точнісінько так, як свого часу Сталіним або як у Китаї Мао Тсе - тунґом. Совєтські ідеологічні керівники не мають ані крихти почуття гумору і вперто продовжують розігрувати свій фарс, найганебніший і найпарадоксальніший за всю історію людства. Але населення Совєтського Союзу сьогодні бачить і розуміє більше, ніж хочуть його погоничі. Культ Леніна сприймається як черговe зло. Казенно відтарабанивши казенні слова на зборах, виконавши ритуал, людина йде додому і відводить душу за чаркою, оповідаючи злобні анекдоти про того ж Леніна".

Правдиву б е зсторонню оцінку життя й праці В. Леніна зможе дати тільки історія, написана вільними і незалежними істориками, які безсторонньо зможуть виловити вислід своїх досліджень. Від совєтської держави залежні, нею оплачувані й контрольовані історики цього ніколи зробити не зможуть. Наше прислів'я каже: „На чиєму возі їдеш, того пісеньку співай!"

Приходиться ствердити, що чим більше суспільство даної країни культурно й духово розвинене, тим менші в ньому намагання творити з людей божків чи геніїв

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Лисак

МУЖЧИНИ В ШОЛОМАХ

Нагло об вікна крамниці при вулиці Мейн ударив гомін голосів і зойк автових сирен. За прилавками заворушилися продавчині — „що там діється"? Якийсь голос невдоволено пробурмотів: „Ще одна демонстрація". Підбігли до вікон.

Вулицею маршували в колонах мужчини у зелених, жовтих, червоних шоломах. Такі шоломи носять ті, що працюють на важких, небезпечних роботах. За колонами звільна котилися відкриті вантажні машини. Наповнені такими самими чоловіками в робітничих одягах і кольорових шоломах.

На передньому авті два кремезні чолов'яги розтягали, мов вітрило, прапор — зоряний, а м е риканський. Руки й плечі гейби вилиті з бронзи, обличчя молоді, сонцем, вітром засмалені. Ніби приросли тими мускулистими тілами до прапора і ніби той прапор враз став символом непереможної сили. Тільки ті два стояли непорушно й мовчазно, коли колони і машини вистукували стакато слів. А слова відбивалися об мури і вливалися у вікно: „Бути американцем — це привілей!"

„Що вони кажуть?" — заскреготів за плечима скептичний голос. — Не хочеться відповідати, адже чує — тим гомоном гомонить уся широка вулиця. Не хочеться нічого говорити, бо — радісно. Бо нарешті звичайні люди, люди праці, промовили своє слово.

„Це будівельні робітники піддержують державу, уряд" — кидає продавчиня. Вона вже до половини перехилилася через підвіконня, на обличчі вдоволена усмішка. Задивилася на ті колони, що твердим кроком б'ють об брук, водить очима за написами на транспарентах. Вголос читає: „Наша Америка — любіть або лишіть!" Сміється. „Слушно, зовсім слушно".

„Що слушно? — скрипить голос. — В Уряді треба зробити порядок. Наш президент не добрий..."

З навику (у крамниці клієнт завжди має рацію!) продавчиня обертається шторцем: „Як вам не подобається, може б ви спробували бути президентам, навести порядок?" — Продавчині сміються, панок злісно блимає очима. Вже знов перехилилися у вікно, ловлять очима прапор, колони, авта, написи. Ловлять відгомін кличів з вулиці.

„Вже найвищий час, — зідхає з полегшею друга. — Вже досить тих немитих і патлатих ледарів, які не знають самі, чого хочуть. Недовчених мудрагелів, що неробством думають змінити світ".

Дивлюся і слухаю. Радісно. Радісно, що по всіх нестерпних заколотах, які затруюють життя, по всьому тому вандалізмі, від якого стає моторошно, по всіх тих безглуздях, які відбирають віру — появилися люди здорової думки. Люди праці. Люди, що будують. Звичайні, прості люди, що мають пошану до своєї власної країни.

Дивлюся на черстві обличчя, засмалені руки. Вони знають, що таке труд, і вони його не бояться. Ці руки, ці мускулисті плечі звикли до зусилля. Вони знають, що ніщо вартісне у житті не приходить легко. Ці руки будують. У звичайному розумінні — будинки, у переносному — майбутнє для своїх дітей, своєї країни. І вони не дозволять, щоб нерозумні це нищили.

„Америка — лише одна, другої такої не знайдеш!" — читає вголос продавчиня транспарент внизу. Притакує головою: „Правда, де є така друга країна на світі?"

Скептичний панок за плечима пережовує своє невдоволення: „Що ви там розумісте? Уряд не перестає робити помилки, і я вам кажу, що..."

Забуваю про те, що „у крамниці клієнт завжди має рацію". Зрештою, він тепер не клієнт, бо ми всі дивимося на маршуючі колони. Круто повертаюся до панка: „А я вам щось скажу. Є оказія. „Барґен".

„Ну, що таке"? — зацікавлюється скептична особа.

„Один багатій покриває кошти подорожі тим, що хочуть переселитися з Америки в іншу країну. Таку, де краще живеться".

Панок ще не збагнув, у чому річ. А може приглушують слова, що долітають з колон? Допитується: „Що ви сказали?"

Здавлюю сміх. Кажу, що той багатій оплачує подорож тільки в одну сторону. Без поворотного квитка.

Вже дійшло до нього. Продавчині сміються. Лице скептичного панка густо червоніє. „Ви собі з мене шуткуєте? Я піду на скаргу до менаджера!"

„Це вільна країна! — випростується з-над вікна продавчиня. — Кожному можна думати й говорити, що хоче".

„Це наша Америка! — долітає другий голос. — Демократія!"

Панок зникає, на скаргу, звичайно, не йде. Цікаво, чи догадався, куди йому рекомендується поїхати?

Вулицею Мейн стукотять тверді мужеські кроки. Вулицею Мейн несеться гомін голосів. Вулицею Мейн маршують люди, які хочуть порядку. Люди, які знають вартість справжнього життя. Люди праці. Будівничі.

Сонце над вулицею шле їм золотистий салют. Сонце салютує прапорові, напнутому, мов вітрило. Зоряному прапорові, який означає багато речей. Між іншими — безпеку і волю...

Вулиця Мейн віддихає полегшею: добре, що заговорила „мовчазна більшість".

Іван Бобанич

ЙОГАН НЕСТРОЙ

(2)

Після того Нестроя заанґажував прешбурзький театр із платнею 3.000 ґульденів і 500 ґульденів додатку. Коли ж у тому театрі змінився директор, Нестрой зірвав контракт і в 1831 році вибрався із сестрою Франтішкою на гостинні виступи до Львова. Перший його виступ відбувся там 8-го травня. Однак, саме тоді у Львові вибухла була холера і театр замкнули. Нестрой вернувся до Відня.

Другий раз виступав Нестрой у Львові в 1839-му році — від 4-го липня до 27-го серпня. Великий прибуток принесла його комедія „Фатальна карнавалова ніч", про яку газети вмістили прихильні рецензії. Третій раз гостив Нестрой у Львові в 1850-му році — від 1-го до 24-го серпня.

Повне видання творів Нестроя появилося у Відні в 1924-30 роках. Крім комедій, є там Нестроїв „Щоденник", листи, всякі документи, тож можливо, що, бувши аж тричі у Львові, записав він дещо цікавого про тодішню Галичину. Це міг би вияснити хтось із наших людей, що живуть у Відні, переглянувши згадане видання в університетській чи міській бібліотеці.

Нестрой народився не на співака і не на справжнього в повному значенні цього слова письменника, а на коміка, чи ще радше комедіянта. Англійський турист, що бував на Нестроєвих виставах у Відні, подав у рецензії в „Таймсі", що Нестрой — комік „нон плюс ультра". Літературні критики кажуть, що Нестрой-комік перевищує дуже й дуже багато Нестроя-письменника. Він сам уважав себе „фабрикантом і доставцем комедій для ненажерливої театральної потвори-каси".

Дружина Вільгельміна покинула Нестроя задля графа Батяні, з яким жила вісімнадцять років. Коли ж вернулася, Нестрой не хотів бачити її, але виплачував їй щомісячну грошову допомогу. Тепер жив із співачкою Вайлер, але ц е р к о в н ого шлюбу з нею не міг узяти, бо обоє були католиками.

Для Вайлер створив Нестрой двадцять дві ролі. Була вона дуже доброю жінкою і господинею. Коли ж 1854 р. директор театру Карль помер на апоплексію, Нестрой став директором і орендарем „Карль-Театру". В театрі мав мешкання: три кімнати з кухнею за 10 ґульденів і 50 крейцарів місячно. Адміністрацію театру Нестрой відступив дружині, яка виявилася знаменитою адміністраторкою. У тестаменті записав їй усе своє велике майно, зазначивши, що воно — її заслуга.

„Гільтяйську Трійку" за життя автора у самому Відні давали 107 разів. Тисячна вистава відбулася у рямцях Нестроєвого циклу в „Карль-Театрі" 1881-го року. В цій комедії, у пісенці про комету, Нестрой у ролі шевчика Кніпімена, у ті п е р е д р е в о-ційні дні натякав на катастрофічні відносини у Відні: „Чародій Люксус заглядає згори, а злюща фея Кріза замикає крамниці"; в іншому місці він заповідає: „Цей світ — із наголосом на „цей" — не потягне довго..."

У п'єсі „Примхи щастя" дія відбувається одночасно на двох сценах, себто на сцені, поділеній на „підвал" — пивницю і перший поверх. У партері живе чесна, але бідна родина виробника забавок. Діти, помолившись перед вечерею, питають маму: „То сьогодні лише самий хліб?" На те мама: „Дякуйте Богові, що бодай хліб маємо". Одночасно на першому поверсі, де живе родина спекулянта, стіл заставлений стравами й винами, гості грають у карти.

Нестрой, викладаючи карту на стіл, каже: „Гарна віста, але цікаво, що ця найбільш помислова гра, придумана в Англії, має найдурніших одноіменців у Відні". У столиці Австро - Угорщини жив тоді журналіст Віст, що насміхався у театральних рецензіях із Нестроя. Він вніс скаргу проти автора п'єси за „образу чести", і йому присудили п'ять днів арешту, які мусів відсидіти, бо відклик відкинули.

Власником „Карль-Театру" був жид-магнат родом із Кракова, Карль Андреас Бернбрун. Його збаронізована мати звалася Вецляр. Крім „Карль-Татру" мав А. Бернбрун „Театер ан дер Він" і „Королівський театр над Ізаром" в Мюнхені. Він уперто старався дістати орден, одначе н е д о в ірлива „Гофканцеляй" не дала себе переконати. Віденський бизнес почав він із капіталом у 50.000 ґульденів, який швидко зростав завдяки Нестроєвим комедіям, і вкінці став мультимільйонером. Характеристично, що цей мультимільйонер за кожну виставу, яку глядачі не давали відіграти до кінця, стягав відповідну суму із платні бідних акторів.

В революційні дні, від 1 серпня до 10 вересня Бернбрун замкнув театр і, само собою, за той час нічого не заплатив акторам. Нестрой виступав тоді в інших містах габсбурзької монархії.

У Бернбрунових театрах виступали цілі відділи справжнього війська, пішого й кінного. Не страхався він і найбільших видатків, анґажував індійських баядер, арабів, жонґлерів. „Фізик" Філіппе пописувався вогняними та світляними штучками. Виступала навіть тренована жирафа. В його театрах відбувалися вистави опер Бетговена, Моцарта й інших композиторів. Нестрой виконував також жіночі ролі, наприклад, „пані Макель" у комедії „Відчит у дозорчиха дому", навіть виступав як балерина разом із своїм постійним партнером, знаменитим коміком Шольцем. Височенний, наче Дон Кіхот, Нестрой і маленький, товстенький, з круглим животиком Шольц — це були справжні Пат і Паташон*).

Наближалася б е резнева революція 1848 року. В габсбурзькій монархії вибухла загальна економічна криза. Людям було не до сміху. В 1845 і 1846-му роках жнива випали дуже погано. Пшениця підскочила з д в о х ґульденів до десяти і вище. Почалися справжні революційні заворушення. В місті Нойлерхенфельді фабриканти заступили 1.500 прядильних робітників машинами. Безробітні грабували пекарні.

Революція принесла деякі полегші, наприклад, скасовано цензуру. Відень вибрав шість „послів" до національного зібрання у Франкфурті. Нестрой висміяв тих „послів" у комедії „Кохані своякі" (переробка Діккенсової повісти „Мартин Чозелвіт"). Прем'єра відбулася 21 травня, через три дні після того, як від'їхали ті „посли" на перше засідання лівацького національного зібрання. Як лише Нестрой почав співати пісеньку, в якій сказано, що „деякі шурнули до Франкфурту, хоч про те місто знають стільки, скільки про франкфуртські ковбаски", — на залі зчинився рух. Глядачі кричали „перестати!", дехто вже кинувся на сцену. Бернбрунові вдалося якось заспокоїти публіку. Нестрой замкнувся у гардеробі, виставу перервали. Пізніше ще двічі таки відіграли її, одначе „небезпечні" слова з пісеньки викинули.

Директор Карль Бернбрун запропонував „н а р о д ові", себто своїм поплічникам у національній ґвардії, щоб його вибрали „беціркскомандантом" у дільниці Єґерцайле. І зараз же виставив „комедію" для реклями, умундурувавши і озброївши своїх акторів. Зберігся опис тієї маскаради.

---

*) Пат і Паташон, славні фільмові коміки, данці, Карль Шенстрот і Гарольд Мадсен.

Концерт СУМА в Ню Йорку — на будову церкви св. Юра

Вже в неділю 7-го червня ц. р. в Ставезант Гай Скул при 15 вул. між 1-2 Аве. в Ню Йорку відбудеться Концерт пісні, музики, танку і слова Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку, дохід з якого призначений на будову нової Української Католицької Церкви св. Юра в Ню Йорку. СУМА вірна своїм кличам „Честь України готов боронити" та „Бог і Батьківщина" вже понад 20 років виховує українську молодь в українському патріотичному дусі, любові до наших Церков й нашої Нації.

В Осередку СУМА в Ню Йорку працюють ряд гуртків та 12-ти клясова Школа Українознавства, яка недавно випустила, вже третій раз з черги, українських матуристів. В ній гуртується українська патріотична молодь, яка знає вагу національного виховання та яка дорожить українською традицією. Коли ми часто чуємо голоси й запити: „Де є наша молодь?" — то доцільно буде прийти, подивитися і послухати концерту Осередку СУМА, який очолює невтомний працівник серед молоді від довгих років Корнель Василик. В програму концерту входять виступи дівочого хору „Жайворонки" під керівництвом інж. Романа Степаняка та фортепіяновім супроводі мгр. Тараса Левицького; Ансамблю Бандуристок під керівництвом Павла Данилова; Танцювальний Ансамбль „Верховинці" під керівництвом хореографа Олега Гензи та молода Танцювальна Група під керівництвом п-ні Дарії Гензи. Всі керівники цих мистецьких гуртків працюють без винагороди, а молодь учащає на проби подивогідно. Окремо треба зазначити сольоспів п-ні Валі Наливайко, колишньої активної сумівки та рецитації юнацтва СУМА. Слід зазначити, що Танцювальний Ансамбль „Верховинці", — це один з найкращих танцювальних гуртків на терені Америки, який кількакратно виступав теж і на телевізії. Десять років тому, Осередок дав концерт з доходом на будову школи св. Юра в Ню Йорку, 15 років тому концерт з доходом на Український Гай Скул св. Юра, а тепер, в 20-річчя існування Осередку та в 20-річчя смерти їх патрона ген.-хор. Т. Чупринки, концерт з доходом на будову нової Української Католицької Церкви св. Юра в Ню Йорку. От де є наша молодь — Честь і Слава їй за це!

О. С.

Український Вільний Університет

ВИСОКОШКІЛЬНІ ЛІТНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА 1970 Р. (ВІД 13 ЛИПНЯ ДО 1 СЕРПНЯ)

1. Подаємо до відома всім студентським об'єднанням та студентам, що цьогорічні Високошкільні Літні Курси Українознавства відбуваються в Мюнхені від 13 липня до 1 серпня.

2. Курси призначені для студентів і студенток европейських і позаевропейських шкіл, які хочуть поширити й поглибити свої знання про Україну в її сучасному і минулому.

3. В програму Літніх Курсів входитимуть виклади, присвячені головним ділянкам українознавства, зокрема історії та географії України, історії української літератури, мистецтва; державно-політичним, економічно-соціяльним проблемам та українській філософії й педагогіці.

4. Виклади вестимуть визначні наукові сили УВУ з Европи та з-за океану, а також професори — гості.

5. В цьому році з особливою увагою в програмі Курсів передбачені доповіді з дискусіями, прогулянки та оглядини визначних пам'ятників баварської столиці — Мюнхену та околиць.

6. Літні Курси УВУ є одною з кращих нагод для особистих контактів та виміни думок між студентами з різних країн.

7. УВУ забезпечує усіх курсантів приміщенням в місцевих німецьких інтернатах.

8. Оплата за Курси: 100 — нм. за утримання 300 — німецьких марок.

9. Студенти й студентки, які бажають взяти участь у цьогорічних Літніх Курсах, повинні надсилати свої зголошення на адресу Секретаріяту УВУ:

Ukrainische Freie Universität, 8 München 80, Laplacestrasse 24. W. Germany.

Від своєчасного зголошення залежатиме забезпечення учасників курсів відповідними мешканнями.

10. Менш забезпечені студенти можуть отримати знижки або допомогу від КоДУС.

УВАГА!

Рівночасно йдуть вписи на літній семестр УВУ, який триватиме від 1 липня до 27 серпня 1970 р.

Заяви про прийняття на студії приймають деканати факультетів. При заяві про прийняття треба подати:

а) свідоцтво зрілости,

б) засвідчення про студії за відповідним фахом в іншому університеті, з зазначенням осягнутих ступенів та з відзначенням оцінок за окремими дисциплінами,

в) життєпис власною рукою написаний, із докладним насвітленням попередніх студій,

г) три підписані світлини (6,5×4,5 см).

Студенти УВУ користуються перевагами в одержанні стипендії КоДУС та мають побутові полегші, які дістають у Німеччині інші студенти.

Ректорат УВУ

Терористи засудили на смерть Арамбуру

Буенос Айрес, Аргентина. — Терористи, прихильники колишнього диктатора Хуана Д. Перона, які схопили при кінці мин. тижня колишнього президента країни Педра Е. Арамбуру, повідомили 1-го червня, що вони судитимуть Арамбуру і засудять на смерть за те, що він спричинив смерть 35-ох пероністів, і за те, що він знеславив тлінні останки жінки Перона Евіти, наказавши три роки після похорону викопати її тіло та поховати в невідомому місці. Терористи заявляють, що вони поховають по-християнськи тіло Арамбуру, але про місце похоронення повідомлять аж тоді, коли уряд виявить місце, де похоронена Евіта Перон.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в п'ятницю, 29-го травня 1970 року, по тяжкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлась в Бозі наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА і ТЕТА

бл. п.

ІВАННА ПАВЛИШ

з дому Ориняк

на 44 році життя.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 5-го червня 1970 року о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН в суботу, 6-го червня 1970 р. о год. 10-ій ранку з того ж похоронного заведення до катедри Непорочного Зачаття, а опісля на цвинтар Пресв. Марії на Факс Чейс.

В глибокому смутку:

муж — ДМИТРО
доњка — ОКСАНА
сестрінка — ЮЛІЯ КОВАЛЬЧУК
родина БОРИНЯКІВ і дальша Рідня

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в суботу, 30-го травня 1970 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п. ТАТЯНА ПИЩУК-КЕРШНЬОВСЬКА

проживши 61 років.

ПАНАХИДА у вівторок, 2-го червня 1970 року о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в середу, 3-го червня 1970 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Gate of Heaven у Вестчестері, Н. Й.

В глибокому смутку:

чоловік — ІВАН
ДІТИ, ВНУКИ і РІДНЯ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в вівторок, 12-го травня 1970 року в Бервік, Па. перестало бити серце, на 78-му році, Найдорожчого нашого

МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ і ПРАДІДУНЯ

сл. п.

ФЕДЯ КИНІКА

народженого 29-го березня 1892 року в селі Боберка, на Зеленій Бойківщині, Україна.

ПОХОРОН відбувся 15-го травня 1970 року на цвинтарі св. Кирила і Методія в Бервік, Па.

В глибокому смутку:

дружина НАСТУНЯ
син НИКОЛАЙ з Дружиною
дочки: АННА, МАРІЯ і ГЕЛЕНА з Мужами
Внуки і Правнуки

ЧЕТВЕРТИЙ СПИСОК ДАТКІВ ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ

сл. п. КЕКИЛІЇ (Цьопи) ПАЛІЇВ

визначної пластової провідниці й невтомної виховниці української молоді та засновниці і меценатки Патронату НТШ-Сарсель, склали на фонд Енциклопедії Українознавства, яку видає Осередок НТШ-Сарсель (Франція).

1. Пластова Станиця, Монтреаль	$25.00
2. Ю. і Л. Крижанівські, Філядельфія	25.00
3. 8-ий Курінь УПЮ-чок ім. кн. Романової, Монтреаль	20.00
4. К. Ліщинський, Н. Й.	20.00
5. пл. сен. Л. і Л. Онишкевичі, Трентон, Н. Дж	15.00
6. Пластова Група, Роджайна	10.00
7. Ю. Ганкевич, Кергонксон	10.00
8. Б. Голинський, Торонто	10.00
9. пл. сен. Б. Ковалюк, Монтреаль	10.00
10. пл. сен. Р. Сенчук, Вінніпеґ	10.00
11. пл. сен. Л. Храплива, Н. Й.	10.00
12. Юнацтво Пластової Станиці, Вінніпеґ	5.00
13. Б. і О. Бережницькі, Монтреаль	5.00
14. пл. сен. М. Борис, Вінніпеґ	5.00
15. Н. Головата, Торонто	5.00
16. пл. сен. А. Гладилович, Монтреаль	5.00
17. пл. сен. Н. Гаврачинська, Вінніпеґ	5.00
18. пл. сен. О. Дольницька, Монтреаль	5.00
19. пл. сен. І. Зельський, Вінніпеґ	5.00
20. пл. сен. С. Залозецька, Вінніпеґ	5.00
21. пл. сен-и І. і А. Качорі, Вінніпеґ	5.00
22. пл. сен. В. Коваль, Монтреаль	5.00
23. пл. сен. П. Корбутяк, Вінніпеґ	5.00
24. пл. сен. С. Корбутяк, Вінніпеґ	5.00
25. пл. сен. О. Котович, Вінніпеґ	5.00
26. Ю. Кузан, Торонто	5.00
27. Б. Лук'яненко, Монтреаль	5.00
28. О. Маців, Монтреаль	5.00
29. пл. сен. П. Мигалюк, Вінніпеґ	5.00
30. пл. сен. Ю. Носик, Вінніпеґ	5.00
31. пл. сен. М. Оброца, Вінніпеґ	5.00
32. Ст. Паладійчук, Торонто	5.00
33. пл. сен. Д. Попадинець, Монтреаль	5.00
34. пл. сен. о. Д. Шевчук, Вінніпеґ	5.00
35. пл. сен. Б. Шулякевич, Монтреаль	5.00
36. Я. Ломага, Торонто	4.00
По $3.00: 1. о. І. Гаврилюк, 2. С. Кінасевич, 3. В. Кметик, 4. Я. Савка	$12.00
По $2.00: з Вінніпеґу: 1. М. Білик, 2. М. Гнатів, 3. В. Ільницький, 4. Г. Коваль, 5. С. Козелко, 6. Р. Король, 7. М. Масло, 8. Д. Продан, 9. Саракула, 10. О. Сливинський, 11. Л. Стойкевич, 12. М. Хоптяний, з Монтреалю: 13. Т. Беднарська, 14. Д. Бойко, 15. Р. Бойко, 16. Р. Брикович, 17. Б. Маців, 18. Б. Мончак, 19. О. Павлів, 20. Р. Полюга, 21. В. Хоменко, 22. Л. Шулякевич	$44.00
По $1.00: 1. Т. Залеський, з Вінніпеґу: 2. Н. Борис, 3. Ю. Клос, 4. Д. Мазур, 5. д-р Б. Мартинович, 6. Я. Щур, Монтреаль: 7. Д. Манило	$ 7.00
69 датків, разом	$352.00
37. Осередок Праці Пластових Сеньйорів у Клівленді, Огайо	$111.00
Датки зложили: пл. сеньйори: 1. Л. Боднар, 2. Р. Возняк, 3. О. Галяревич, 4. М. Голіян, 5. д-р З. Голубець, 6. д-р М. Грушкевич, 7. д-р І. Домбчевський, 8. В. Ерденберґер, 9. М. Кавка, 10. М. Кассараба, 11. Б. Ковч, 12. Н. Козбур, 13. Я. Кришталович, 14. Д. Мельник, 15. М. Мигаль, 16. Е. Небеш, 17. д-р М. Пап, 18. Е. Палка, 19. Р. Полатайко, 20. Я. Руденський, 21. О. Топорович, 22. Д. Якубович.	
38. Склали в кооперативі „Плай" в Торонті:	
1. Руденський Теофіль, Ст. Кетеринс	$25.00
2. Учительська Громада в Дітройті	23.00
3. Христя Навроцька-Кудрик	20.00
4. Ліда Палій, Торонто	10.00
5. Орест і Таня Джулинські	10.00
6. Марія Навроцька	10.00
7. Омелян і Зеня Хабурські	10.00
8. Люба Мармаш	10.00
Разом	$118.00
Разом четвертий список 99 датків на суму	$581.00
У попередніх списках 318 датків на суму	$2.780.50
Досі разом 417 датків на суму	$3.361.50

МУЖЧИНИ В ШОЛОМАХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ів, але це не значить, що воно не вміє належно шанувати своїх заслужених людей. Воно вміє відрізняти Бога від людини, а людину від Бога. Чи треба було нищити мощі православних святих тільки на те, щоб творити свої власні мощі та змушувати своє населення ходити на прощу під стіни Кремлю? Чи це свідчить тільки про низький рівень духового розвитку громадян тієї країни, чи її верховодів? Треба думати, що це таки відноситься до останніх. Христос у подібній ситуації сказав: „Господу Богу своєму вклонятися будеш, і будеш служити одному Йому!" (Матв. 4:10). А наш Т. Шевченко в цій справі дав своєму народові таку вказівку:

Молітесь Богові одному,
Молітесь правді на землі,
А більше на землі нікому
Не поклонітесь...

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Дорогого КУЗИНА

Інж. ЄВГЕНА ПИНДУСА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

в суботу, 13-го червня 1970 р.

в год. 7:30 рано

в Церкві НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ в ДІТРОЙТІ, Міш.

Всіх Знайомих і Приятелів запрошує

РІДНЯ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ рідкісної Постаті на полі української музичної культури

проф. д-ра ЗІНОВІЯ ЛИСЬКА

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

17-го червня 1970 р. о год. 7:30 рано

в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. МИХАЙЛА НАГІРНОГО

складаємо 20.00 долярів

на потреби Українського Сиротинця Сестер Василіянок у Філядельфії, Па.

Philadelphia, Pa. Д-р Володимир і Ірена ЧУМИ

Ювілейний концерт ОДУМ-у в Чикаґо

Цьогорічний концерт ОДУМ-у в Чикаґа відбувся 17 травня в авдиторії школи Шопена і був присвячений 20-ій річниці ОДУМ-у. В імпрезах молоді центром ваги є сам процес готування точок програми, а не її кінцевий вислід. Тому для запрошених професійних артистів вокального, музичного чи сценічного мистецтва може бути місце лише як інструкторів та консультантів, але ніяк не в характері безпосередніх виконавців.

Мірodайним для успіху молодечих імпрез є насамперед те, як багато і наскільки глибоко пощастило прищепити нашим хлопцям та дівчатам смак, розуміння і любов до рідного мистецтва.

І коли пишемо про одумівський концерт 17 травня у виповненій по самі вінця авдиторії школи Шопена, то можемо мати повне вдоволення: найбільше радости, втіхи і навіть захоплення виявляли наймениші „артисти", тому нам старшим зневірюватися нема підстав, бо лави молодечих адептів рідної пісні й мистецтва на протязі року в ОДУМ-і не змаліли, а навіть збільшилися. Це заслуга в першу чергу мистецького керівника Анатолія Луппа: він своїм вирозумілим і вмілим підходом та витривалістю зумів прихилити до рідної пісні та музики багато юних сердець. Можна лише сказати, що надалі тягти весь „мистецький віз" чикаґівської філії одній людині абсолютно важко, бо вона має до того ж на своїх плечах струнну оркестру, струнний ансамбль і ансамбль бандуристів.

Вважаємо, що потрібно відновити діяльність Мистецької Ради, де представники одумівської молоді могли б обмінюватися думками щодо мистецької діяльности з представниками ТОП-у і мистецьким керівником.

Програма концерту 17-го травня була дуже добра. Були виступи струнної оркестри, всіх трьох хорів, дівочого сексостету (Наталя і Оксана Скиба, Ліда Хованська, Оля і Ліда Косогор і Ліда Тарасенко) і танцювальної групи ОДУМ-у (керівник Іван Іващенко). Фінальну пісню „І у вас, і в нас" (муз. М. Леонтовича) виконували всі учасники концерту.

Обидві половини програми почато виступом оркестри.

Струнний ансамбль самостійних точок програми не мав, приграваючи всім пісням дівочого секстету і виступам танцюристів. Не мав самостійних виступів також ансамбль бандуристів (14 бандур), виконуючи музичний супровід до всіх пісень мішаного і чоловічого хорів. Жіночий хор свої дві пісні „Ой чого ти, голуб сизий" і „Зорі над Дніпром" співав без музичного супроводу.

Із згаданих трьох хорових одиниць найбільше пісень припало мішаному хорові: у першій частині він виконав „Пісню про Україну" (муз. Білаша) і „Мама рідна" (муз. М. Дремлюги). Обидві пісні досить трудні для аматорських хорів, проте наполеглива праця диригента дала позитивні наслідки. В другій пісні сольову партію виконував Дмитро Грушецький.

У другій половині концерту об'єднані хори в супроводі бандур виконали три народні пісні (з надатком одиці), а саме: „Повій вітре", „Ой піду я в сад гулять" і „У вишневому саду". Було помітно, що одумівські хористи співають народні пісні краще, сказати б „опанованіо-вільно". Очевидно, народна пісня легше і швидше доходить до душі навіть вже тут народженої молоді, ніж індивідуальні пісні композиції сучасників. Це було помітно під час співу секстету (він виконав три пісні індивідуальної творчости: „Чебреці" (муз. Шамо), „Деснянські хвилі" — муз. Литвиненка, „Сині пролісок" — муз. Віленця і одну народню пісню „Ой летіли гусоньки"). і під час співу жіночого хору, народня пісня „Травко ж моя, травко" імпонувала нам більше, ніж індивідуальні композиції.

Щодо програми маємо одну заввагу. В частині пісенного репертуару, бракувало пісень жартівливих (одна чи дві на всіх 14 — це дуже мало), чи бодай напівжартівливих із живим ритмом. Це ж таки концерт молоді, це мали б бути усміхнені обличчя.

Ми вже зазначили, що всю велику програму концерту, за винятком двох виступів танцювальної групи (в першій половині концерту „Долучник" і в другій — „Гопак"), якою керує Іван Іващенко, провадив особисто мистецький керівник філії — Анатолій Луппо. Тож крім оплесків та великого букету квітів від федеральної кредитівки „Самопоміч" і різьбленого альбома від батьків дітей ОДУМ-у, йому піднесено, належить йому щира подяка всіх прихильників української молоді — нашої зміни і надії.

А. Юрняк

Літературний вечір Олекси Сеника-Запорізького

Сиракюзи, Н.И. (М.Л.). — В церковній залі УПЦ св. Луки заходами Відділу „Самопомочі" відбувся 23-го травня Літературний Вечір в пошану Олекси Сеника-Запорізького, відомого письменника передусім у жанрі байки, який передчасно відійшов у вічність 20-го травня 1968 р. на 53-ому році життя.

Вечір відкрив і ним вміло проводив голова Відділу „Самопомочі" п. Михайло Середович. Програма вечора, разом із гостиною чаєм і солодким Сестрицтва тієї ж церкви, тривала майже три години. На програму зложились: Вступне слово д-ра Михайла Логази, головна доповідь про письменника його дружини пані Надії Сеник, мистецьке читання байок автора, та біографічні спомини його близького земляка проф. Михайла Посипайла і його друга — проф. Сиракюзького Університету д-ра Якова Гурського, що на його Відділі письменник із признанням здобув ступінь магістра, захистивши знамениту науково - літературну працю про творчість письменника Василя Барки.

В мистецькому читанні байок письменника з уже посмертного видання його дружиною 203-ох „Нових байок" письменника взяли участь відомі в нашій громаді декляматорки-пані: Валентина Гурська, Фалина Войтович, Наталія Рубич, Оксана Федорович, як теж юні виконавці Люда Кравченко, Мира Рубич та доня письменника Оксана Сеник.

Подія сама собою не надзвичайна, бо нічого надзвичайного в тому, що культурна громада вшанувала одного з поміж своїх жителів, який своєю творчою працею здобув непромінальні заслуги для духової культури свого народу.

Але цей вечір був тим надзвичайний, що про автора-письменника говорили його найрідніші та його близькі друзі, а говорили такою мовою серця і щирости, що їх можна було ще довше слухати, ніж ті три години, що пройшли так скоро, як три хвилини.

Д-р Логаза говорив про письменника на підставі своїх спостережень лікаря-приятеля і попри те, що ставив його на належне йому місце в національному пантеоні української духової культури, побіч таких славних імен, як наші Сковорода, Гребінка, Боровиковський, Глібів, а з сучасників в Україні — Микола Годованець, Петро Сліпчук, Володимир Ігнатович — та з поміж чужих байкарів побіч легендарного Езопа, французького Жана Ляфонтена, німецького Лессінга, московського Крилова та ін., — підкреслив те людське в нього, як людини, а саме його глибокий інтелект, лагідність його вдачі та його любов до людей і до своєї батьківщини, за неї страждав у концентраційних таборах Сибіру та... про його любов до своєї найкращої байкарки, що нею є його доня Оксана, якій він дав такі тверді підстави національного виховання, що їх уже навіть умовини нашого еміграційного побуту не зможуть змінити. „Олекса Запорізький у цій своїй байці-мрії показав — говорив доповідач, — що байка-мрія може стати дійсністю навіть в умовинах чужини, бо любов батька до дитини і такий український дім, як Сеників, може доказати такого чуда-дива"...

З ніжністю люблячої жінки-дружини розказувала п-і Надія Сеник про життєвий і творчий шлях письменника. Бо хто ж краще може розказати про майже інтимний процес духової творчости, як не людина, що була його найближчою саме тоді, коли він її найбільше потребував. Та ж відомо, що до письменницької творчости, зокрема в умовинах бездержавности нації, а ще до того в еміграційних умовинах, крім таланту треба ще великої любови. І саме про цю любов, любов до українського слова, багато сказала доповідачка; куди більше, ніж із природи скромний письменник сказав про себе у надруковані коротенькій своїй автобіографії у книжці його „Нових байок". Варто послухати її розповідь!

А його земляк-односельчанин із Запоріжжя проф. Посипайло подав дуже цікаві родові пояснення відносно таланту письменника, покликуючись на талановитий його рід ще з українських чумаків, та значок багатьох його духово обдарованих предків із власних спостережень.

Його друг проф. д-р Гурський, у своїй повазі до письменника, признав глибину знання у свого учня до тої міри, що, як він казав, губилась границя між учнем і вчителем, бо не раз їх відносно віку так теж і глибини знання ролі можна було поміняти. Він зокрема підкреслив ще творчість письменника як поета-лірика і пропонував подбати про повне видання його творчости.

А всю програму в одну присмну цілість в'язав своєю легкістю вислову і своїм гумором незаступимий до такого обов'язку п. Михайло Середович.

Можуть тільки жаліти ті, хто знайшов собі інші зайняття того вечора, а чи кого знайшли інші обов'язки, бо вечір був справді рідкісний. Навіть кілька молодих учасників, яким звичайно наші імпрези рідко коли під смак, сиділи, слухаючи, до кінця та говорили, що таких імпрез нам треба.

Стипендія Мистецької Ради Ждановi Рудницькому

Заслужене признання молодому мистцеві

Як подала газета „Вінніпег Фрі Прес" з 28 квітня ц. р., Мистецька Рада в Оттаві признала Жданові Рудницькому стипендію на завершення студій малярства в Европі в 1970-71 акад. році.

Молодий стипендіянт, син проф. Ярослава Рудницького, закінчив факультет гуманістичних наук (Артс) в 1967 р. у Манітобському університеті, здобувши диплом бакалявра (Б. А.) з української мови та літератури, бувши одним з перших, що вибрали таку програму студій в цьому університеті. Паралельно з тим він продовжував учитися малювання й рисування в Мистецькій Школі проф. К. Антонович у Вінніпегу, яку відвідував ще з дитинства. Як відмічували критики щорічних виставок цієї школи, Ждан Рудницький вже тоді відзначався оригінальністю тематики, інвенцією в рисунку, різноманітністю в кольористиці та сміливістю в лініях й формі. Рік 1967 був, здається, переломовий й рішальний в його вподобаннях й творчому себевияві. Хоч друкований в журналах, Ждан залишив поетичне ремесло та перекладницьку діяльність і всецілю посвятився малярству. Восени того ж року, він вступив на факультет мистецтва Манітобського університету, а рік пізніше виїхав на дальші студії до Мистецької Академії в Сан Франсіско в ЗСА. З початком 1970 р. він переслав свої малярські надбання на виставу до Ванкуверу для оцінки мистецького жюрі Канадської Ради з Оттави. У висліді прихильної опінії цього жюрі він дістав стипендію, яка допоможе йому завершити студії дипломом магістра в ділянці пластичного мистецтва. Перед Жданом відкривається нове поле мистецького досвіду в европейських столицях та творчого себевияву.

Треба при цьому відмітити, що він мав не тільки успіх із своєю виставою в Ванкувері ц. р. В 1969 р. він мав виставку в Сан Франсіско, а рік перед тим один з його творів був включений в річну виставку канадських малярів в Мистецькій Галерії в Вінніпегу.

Коли брати до уваги здібності Ждана Рудницького з одного боку, а його відданість мистецтву і працьовитість з другого, то треба сподіватися, що нове його досягнення — стипендія Мистецької Ради Канади — дасть йому змогу розгорнути талант та поглибити естетичний смак у оцінці мистецьких вартостей.

О. В.

Успішний виступ квартетів „Калини" та „Каравани"

Спільний виступ двох квартетів, жіночого „Калина" та чоловічого „Каравані", 23-го травня в Нюарку, Н. Дж., треба назвати вдалим та розумно подуманим виступом. Вже сам спільний виступ двох виконавців і публіці багато нового. Співання на переміну двох різних квартетів з відмінними тембрами голосу робить програму цікавою та приємною для ока і вуха. Це була і причина, що публіка заповнила залю вщерть.

„Каравани" із за частих виступів у своїй співочій вправі послуговується більше технічним чинником, то є мікрофоном, що і спричинює більшому ефектові у виконанні пісні. Пані з „Калини" співають більш природно, уповаючи тільки на умовини акустичности залі, що деколи не дають бажаного ефекту. Віримо, що часті, виступи, навчать і членів „Калини" знайти спосіб, штучно видобути бажаний ефект, при помочі мікрофону.

Свій виступ „Калина" обмежила до трьох частин. В першій частині виконано такі пісні народні: „Калина" А. Гнатишина, „Чи знаєш ти?" Кулчинського обр. Добоша, та „Коломийка" обр. Добош. До них виступили пані в народніх строях. Другу частину творили танцювальні пісні та в легкому жанрі: „Танго без слів" (Веселовський-Добош), „Сон" (Е. Козак), „На Підзамчі" (І. Чума). В третій частині були пісні із Гуцульщини, з рідних Карпат — „Гуцульський валець" Кос-Анатольського, „Пісня Карпат" (обр. Добоша), „Вечірній час" (А. Гнатишина) та коломийка М. Колесси „Коло млина, ясеннна". Зміна строїв виконавців настроювала приємно слухача, а виконання кожного номера програми сприймано спонтанним „бравом".

Треба ствердити, що квартет „Калина" у складі: п-ні Н. Кизима, Б. Ольшанівська, Я. Ніх та Л. Лобур, визначається вже тепер зіспіваністю, гарними гнучкими та мелодійними голосами. Пісні ці кзві та ефектовні, подобаються публіці. Дискретний рутиново-певний супровід фортепіяна п-ни мгр Марти Цибик доповнював цілість.

Недисполованість п-ні Б. Ольшанівської, другого сопрана, ослабив голово, другу та третю частину. Це не вина співачки, що стратила голос, бо таке трапляється кожному співакові, що не хоронить горла проти перестуди.

Чоловічий квартет „Каравана" у складі панів: Б. Бемко, Р. Канюка, І. Коваль та Р. Яськів із програмою: „Мої ясени" (С. Кривенький), „Тихо над річкою" (Б. Бемко), „Мандрівна" (Майборода), „Ой, ду-ду-ду" (А. Гнатишина), „Карузеля" (в обр. В. Бемко), „Бабине літо" (Лаврівський) та „Черемшина" (Михайлюк) при акомпаніяменті фортепіяна та оркестри І. Коваля, зарепрезентував себе гарно. Це „міні"-хор, що має свою заслужену вже марку. Спів „Карзвани" вирівнаний, спокійний, без вигуків пересадного модернізму.

Слово поміж піснями ред. Я. Заремби з певною дозою своєрідного не перешаржованого гумору, пов'язувало поодинокі номери, гарно продумані та смаковито уложені програми.

Добре подумано про спільні виступи двох різних квартетів „Калини" та „Каравани", це бо корисне і для виконавців і для слухача. Бажаємо щастя у вашій шляхетній та корисній праці.

Також і сама ціль імпрези — фонд „Церква в Потребі" гідна уваги та наслідування в інших наших громадах. Програма готова, виконавці також, треба знайти тільки охочих слухати, а так помогти збільшити фонд „Церква в Потребі".

М-нік.

В Україні працює Інженерна Школа ОН

Київ. — Вже кілька років у м. Запоріжжі працює Інженерна Школа Організації Об'єднаних Націй, Відділу Організації промислового розвитку при ОН - ЮНІДО. Цей відділ дає стипендії закордонним інженерам та металургам. Дотепер, сказано в київському журналі „Україна" з квітня 1970 р., школу закінчили „близько двохсот фахівців з майже 30 країн світу, стипендіянти ОН". В журналі сказано: „Колись будівники „Запоріжсталі" їздили до Америки запозичувати технічні знання, а тепер до нас по досвід їздять і з Америки, і з усіх інших континентів". З курсантами-інженерами з різних країн працюють совєтські інженери Г. Гечок, директор курсів інж. В. Золотих, М. Кінебас, М. Герценок та ін. Журнал „Україна" подав, що „колись паломники з багатьох країн світу вирушали до Мекки набиратись премудростей корану, тепер Меккою металургів усієї планети стало місто майстрів вогняної професії, славне місто на Дніпрі — Запоріжжя". На кількох фотознімках видко групи закордонних студентів-інженерів в уніформах, між ними студенти з Чілі, Тайланду, Об'єднаної Арабської Республіки, Югославії, Сирії, Північного В'єтнаму й ін. країн. Біля студентів-інженерів стоять їхні перекладачі, бо майже ніхто з них не розуміє мови, що нею провадяться виклади — можна припускати, російської, хоча Школа ОН працює в Запоріжжі.

П'ЄСА „ПАРХИМОВІ ЛАСОЩІ" МИХАЙЛА ЛАВРЕНКА

Ню Йорк. — вийшла друком у В-ві „Рідний Край", накладом в 500 примірників, п'єса Михайла Лавренка під наг. „Пархимові ласощі", за гумористичним оповіданням Григорія Квітки-Основ'яненка. Видання на сто сторінок ілюстроване, заставками й кінцівками, сам автор п'єси „Пархимові ласощі" має підзаголовок: „Або „Бачили очі, що купували — їжте, хоч повилазьте", складена на 3 дії". П'єса має 25 чоловічих і жіночих ролей. У передмові сказано, що автор дотримувався „мови й правилопису" Грицька Квітки-Основ'яненка, автора оповідання „Пархимові ласощі", та що „це треба мати на увазі за виконання цієї речі на кону".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

ПОМЕР ПРОФ. МИКОЛА ШАРЛЕМАНЬ

У Києві на 84 році життя помер один із найбільш видатних зоологів в Україні, доктор біологічних наук проф. Микола Шарлемань, родом із м. Кременчука. Він написав також коло 20 наукових, літературно - дослідних праць про український епос — „Слово о полку Ігоревім", друкованих переважно російською мовою у виданнях АН СССР. Під час війни проф. М. Шарлемань перебував у Зах. Німеччині, потім повернувся додому і довгий час його ім'я було замовчуване.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В ОРЕНБУРЗІ

Дев'ятнадцята з черги Шевченківська наукова конференція відбулась у місті Оренбурзі, де перебував на політичному засланні Тарас Шевченко. В конференції брали участь літератори і науковці з Києва й інших міст України, а також із Росії, щоб надати їй „інтернаціонального характеру". Газета „Молодь України" з 20-го травня сповіщала, що учасники конференції прочитали 24 доповіді та побували в Орську, в тих місцях, де Тарас Шевченко провів 10 років солдатської каторги.

У ЖИТОМИРІ ВІДКРИЛИ МУЗЕЙ - ГАЛЕРІЮ

Після багаторічних домагань, населення Житомира й представників громадянства в Україні, в середині травня був відкритий у центрі Житомира музей — у новому приміщенні, під назвою Краєзнавчого Музею. Крім ін. експонатів, там виставлено частину реставрованих київськими майстрами - реставраторами образів західноевропейських і давніх українських малярів: П. Міньяра, Й. Грассі, П. Бордоне, Джованні Чіпера, багатьох невідомих мистців середньовіччя й пізніших часів з Франції, Німеччини, Італії, Голляндії й ін. країн. Десятками років унікальні твори мистецтва лежали у вогких льохах, приховані від громадянства, але й тепер реставровані та показані ще далеко не всі. „Літературна Україна" з 26 травня сповіщала, що реставратори відновили теж кілька українських картин, і між ними невідомого мистця з народу, який докладно відобразив помсту поляків і росіян над українцями після Коліївського повстання, оспіваного Т. Шевченком. Того образу ще не виставлено, не складено й досі опису багатющих фондів Музею.

ВІДБУЛАСЬ УКРАЇНСЬКА ПРОЩА ДО ЛЮХАНУ В АРГЕНТИНІ

Буенос Айрес.— До чудотворної місцевости й Катедри Люханської Богородиці українці католицького віровизнання в Арґентині відбули масову щорічну прощу, під проводом Владики Андрія. Українські прочани групово їздили до Люхану окремим поїздом, на квитках мали написе „Українська проща". Торжественну архиєрейську Службу Божу відправляв Владика Андрій Сепеляк у сослуженні духовних отців. Багато вірних приступили до сповіді й св. причастя.

ТАРЗАН, Ч. 6376. Наомі хотіла б знати думки Тарзана

Це добре щастя Африки, медсестро Наомі, коли ти залишишся. Але твоє рішення не повинно основуватись на моєму бажанні... тебе потребує доктор Доміні!

А ти, Тарзане, чи ти не потребуєш мене?

Я цього не сказав, медсестро Наомі...

Я не вмію читати думок, Тарзане... Але я хотіла би, щоб могла відчитати твої думки!